

Περὶ εὐθύνης καὶ αὐτοκριτικῆς

Ἡ θιτὴ κάθαρσις καὶ ἡ εὐθύνη μας ἀπένταντι στὴν ἔξειλισσόμενη διαφθορᾷ εἶναι τὸ θέμα κώνου ἄφθονον τῆς «Φιλολογικῆς» (ἀρ. φ. 7) ἐφημερίδας Τέχνης καὶ πνευματικοῦ προβληματισμοῦ τοῦ Πύργου. Σχετικὰ ἡ ἔγκυρη καὶ μαχητικὴ αὐτὴ ἐπιθεώρηση γράφει:

«Τὸν τελευταῖον καὶ ὁκούγεται σὲ πρῶτον ἥχο τὸ παλιὸν γνωστὸν τροπάριον περὶ ἡθικοῦ καθαρισμοῦ τοῦ κοινωνικοῦ μας βίου. Ὁπωσδήποτι, τὰ φαινόμενα τῆς κατάπτωσης τῶν ἀξιῶν ἐκείνων ἐπὶ τῶν ὅπιων στηρίζεται ὀλόκληρο τὸ οἰκοδόμημα τῆς σύγχρονης κοινωνίας ἔχουν πολλαπλασιαστῇ σὲ βαθὺ μὲν ἐπικίνδυνο καὶ ἡ σῆψη τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν θεωριῶν ἔχει προσχωρήσει σὲ ἀπελπιστικὸν στάδιο. Τὸ γεγονός ἀντὸν ὑποχρεώνει δόλους μας νὰ διερωτηθοῦμε ἀντὶ ὃ διατιματανέψημενος καθαριμός μπορεῖ νὰ ἔχει πραγματικὴ ἀξία ἢ γίνεται μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ κορέσει τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ νὰ κομψήσει τὰς λίγες ἀγρυπνούσες συνειδήσεις ποὺ ἔξακολουθοῦν νὰ δραματίζονται ἔναν καλύτερο καὶ ὑγρέστερο κόσμο».

Σὲ ἀλλο σημεῖο τοῦ ἄρθρου τῆς ἡ «Φιλολογικὴ» γράφει:

«Προτοῦ μαλάσσουμε γιὰ καθαριό καὶ ἀνάνηψη, καὶ ἡ θά κάμουμε νὰ κοιτάξουμε στὸ βάθος τοῦ ἑαυτοῦ μας νὰ δοῦμε πόσο εὐθύνεται γιὰ τὴν ἔκλυση αὐτὴ ποὺ κυριαρχεῖ γύρῳ μας. Χρειάζεται νὰ καθήσουμε στὸ ἑδῶλο τοῦ κατηγοριούμενου καὶ κατήγοροι οἱ ἴδιοι νὰ μετρήσουμε τὸ ποσοστὸ τῆς συμμετοχῆς μας στὴν ἐπικατούσα σήψη καὶ διαφθορά».

Καὶ καταλήγει:

«Στὸ πλάσιο αὐτῆς τῆς ἀνοικτῆς κατηγορίας ποὺ μᾶς βαραίνει ἡ ἥιστη κάθαρση εἶναι ἓποθεσι τὸ προσωπικὴ γιὰ τὸν καθένα μας καὶ πρὸ πει νὰ τὴν διευθετήσουμε μὲ βάση τοὺς χειστοὺς κανόνες τῆς τάξης καὶ τῆς ἀρετῆς. Νὰ ἔξυγάνουμε τὸ βίο μας καὶ τὴν πορεία μας. Τὴν σκέψη μας καὶ τὴν καρδιά μας, γιὰ νὰ ὑπάρξει καθαρὸ περιβάλλον, γιὰ γάρ δικαιούμεθα νὰ μιλάμε περὶ καθαριοῦ τῆς κοινωνίας καὶ τῶν ὄμάδων τῆς. Αὐτὸν εἶναι τὸ ἀληθινὸν πρόβλημα. Καὶ μὲ αὐτὰ τὰ δεδομένα μποροῦμε νὰ τὸ λύσουμε φιλικὰ καὶ ἀναμφισθήτητα».

Πρόκειται βασικὰ γιὰ ἔνα θέμα κρίσιμο ποὺ ἀπασχολεῖ δόλους τοὺς πνευματικοὺς ἀνθρώπους καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸν συμφωνοῦμε μὲ τὴν «Φιλολογική». Ὁπωσδήποτε ἡ ἡθικὴ κάθαρση εἶναι προσωπικὴ ὑπόθεση καὶ ἡ ἀυτοκριτικὴ πρέπει νὰ γίνει μέλημα τοῦ καθενός. Ἐμεῖς δύος γιατὶ νὰ καθήσουμε στὸ ἑδῶλο τοῦ κατηγοριούμενου; · Γιατὶ νὰ αὐτοκατηγορηθοῦμε; Ποὺ φταίξαμε καὶ σὲ ποιὸ σημεῖο στὴ συγκεκριμένη περίπτωση ἔχουμε εὐθύνη γιὰ τὴν ἡ-

θικὴ ἔκλυση; · Φοβοῦμαι ὅτι σὰν ἰδέα μόνο μπορεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ ἀποψη τῆς καλῆς ἐφημερίδας. Γιατὶ στὴν ποάτῃ εἶναι ἀγεφάρμοστη. · Η αὐτοκριτικὴ, στὴν ὅποια ὑπόκειται καὶ διαισθαντικὰ ἔνας σκεπτόμενος ἀνθρώπος, δὲν μπορεῖ νὰ βοηθήσει σὲ τίποτα, δὲν ἔχει τὸν τρόπο νὰ μεταβάλει ὅπετε κατὰ κεραία τὴν κατάσταση. · Επειδὴ κανένας πνευματικὸς ἀνθρώπος δὲν ἐπαναλαμβάνει τροπάρια περὶ τῆς ἀνάγκης ἡθικοῦ καθαρισμοῦ. Δὲν ἀντιτεωπίζει μὲ ἀφορισμὸν μιὰ κατάσταση γιὰ τὴν κάθαρση τῆς ὅποιας δίνει δῆλη τοῦ τὴν ὄντότητα. · Ένας διανοούμενος δὲν καντηριάζει τὴν διαφθορά, ἀλλὰ εἰσχωρεῖ σὲ αὐτή, ἐντοπίζει τὴν ἔνταση καὶ τὸ πλάτος της δινεῖ τὸν ἀγῶνα του, σιωπηλὸ καὶ σκληρό, γιὰ νὰ ἀλλάξει τὸν όποιον τῆς ἡθικῆς κατάπτωσης, νὰ κατευθύνει αλλοῦ τὴν ἀνθρώπινη δύναμη.

Ίσως ὡμος τὸ ὑπονοούμενο νὰ μὴ ἔχει στόχο τὸν πνευματικὸν ἀνθρώπο, ἀλλὰ τὸν κενό, τὸν ἄνθρωπο τῆς ὑλῆς, τῶν συμφερούτων, τῆς παρακμῆς, τῆς ἀντίδρασης. · Τότε συμφωνοῦμε. Καὶ μποροῦμε νὰ ἀντιληφθοῦμε τὴν σκοπιμότητα τοῦ «κηρύγματος» αὐτῆς τῆς ὅχι μικρῆς καὶ εὐκαταφρόνητης μερίδας τῶν παρασιτικῶν ἀνθρώπων, ποὺ καλύπτονται ἀπό τὸ πολυτοίκιλο κατεστημένο καὶ κηρύσσονταν ἡθικὴ φρομαρισμένη στὴν ἔξιτηρέτηση τῶν συμφερόντων τους. Αὐτοὶ ἔχουν λόγους νὰ καρτήσουν σὲ γνωσιολογικὸν ὑπνο τοὺς πολλούς, ποὺ δὲν ἔχουν τὸ προνόμιο τῆς γνώστης, ποὺ δὲν ἔμαθαν νὰ σκέπτωνται, ποὺ εἶναι στὴν οὐδίᾳ νεκροί. Γι' αὐτοὺς λοιπὸν οἱ μεριδοί, ὅχι γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔμαθε καὶ συνήθισε νὰ πονάει πολὺ γεννήσει μιὰν ἰδέα, πρὶν πεῖ ἔνα λόγο, πρὶν μετουσιώσει τὴν σκέψη του σὲ σχῆμα εδαφάννωστο.

«Ἐμεῖς», μὲ τὴν εἰδικὴ ἔννοια τῆς λέξης, δὲν είναι σωστό, δὲν πρέπει νὰ καθίσουμε στὸ ἑδῶλο τῆς συνειδήσης. · Σποφέρουμε καθημερινὰ ἀπὸ τὴν συνεχῆ αἰσθηση τῆς πραγματικότητας καὶ τῆς φοῆς τῶν πραγμάτων. Σιγάσιγά κερδίζει τὸ νερό τὸ χέρσο κόδμα. Οἱ ἀλλοὶ ἔχουν τὸν τρόπο, γιατὶ ἔχουν τὴν ὑλικὴ δύναμη νὰ καράζουν βαθεία κάθε τι καὶ νὰ τὸ μορφοτοιόν ὄντος θέλουν. · Εμεῖς δύος εἴμαστε ἡ φυσικὴ δύναμη. Κάθε λεπτό, παλεύουμε γιὰ «νὰ στηρίξουμε σὲ σταθερές βεβαύτετες τὴν πάλλουσα καρδιά τῶν φευγαλλέων σχημάτων», ὅπως λέει ὁ ποιητής καὶ φιλόσοφος Μ. Οὐνάνιουν. · Η καταξίωσή μας εἶναι ἡ αἰσθηση ὅτι κάτι κερδήθηκε καὶ κερδίζεται ὥρα τὴν ὥρα, μέρα τὴν μέρα. Δὲν ἔκβιάζεις συνειδήσεις, τίς κερδίζεις μὲ τὴ λογική καὶ τὸ δίκαιο.

· Άλλοι νὰ καθήσουν στὸ ἑδῶλο. · Οχι ὁ πνευματικός, ὁ ἀληθινὰ πνευματικὸς ἀνθρώπος. Νὰ καθήσουν αὐτοὶ, ποὺ ἐν ὄντοματι τῆς

τέχνης, και πηγεύονται τή τέχνη και κάθε τι τό γνήσιο πνευματικά. Διαφορετικά θά κινούνται άνενόχλητοι με έλευθερο πεδίο, όταν

οι άληθινοί βασανίζουν τὸν έαυτό τους και αντοτιμορούνται χωρὶς λόγο...

Αγτ. Μπουλούτζας

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ “ΥΔΡΙΑ,,

”Οθων Καχτίτσης

Μὲ ίκανοποίησε καὶ ἐτίμησε πολὺ ἡ πρότασή σας νάριερώστε τὴν ἔνα μέρος τεύχους σας «ΤΔΡΙΑ» ὡς φιλολογικὸν μνημόσυνο τοῦ ἀειμνήστου ἀδελφοῦ μου Νίκου Καχτίτση ποι τόσο πρόσωρα καὶ ὑπὸ δραματικὲς συνθῆκες ἐψιγε ἀπὸ τῇ ζωῇ. Μὲ ίκανοποίησε καὶ ὑποκειμενικὰ καὶ ἀντικειμενικά. Τποκειμενικά, διότι ἥτανε ἀγάπητος ἀδελφός μου. Καὶ ἀντικειμενικά, διότι ἥτανε ἔνας ἀνθρώπος τῶν γραμμάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου, ἐφ' ὅσον ἡ «ΤΔΡΙΑ» εἶναι περιοδικὸν Πατρινό, στὸ δόποιν γράφουν Πατρινοὶ τοῦ πεζοῦ καὶ ἐμμέτρουν λόγον, δὲν θὰ ἔπειπε νὰ μείνῃ ἄγνωστο, σαντὸν, τὸ δόμονα τοῦ ἀειμνήστου Νίκου, ὁ δόποιν, ἐκτὸς τῶν βιβλίων ποὺ συνέγραψε, ἔγραφε σὲ πολλὰ περιοδικά καὶ ἐφερειόδες τοῦ περισσότερουν πολιτιμένοι κόσμου, ὡς είμαι σὲ θέση νὰ γνωρίζω ἀπὸ πολλὰ ντυκουμέντα, γι' αὐτὸ καὶ ἔξτιμη μήτηρε τὸ ἔργον του ἀπὸ πολλοὺς σημαίνοντας ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, ἐδὸν καὶ ἔξω, ξῶντας καὶ ἀπελθόντας. Ὡς δεῖγμα θὰ πρέπει νάναφέρω καὶ πρόσφατον ἐπίσκεψιν τῆς ἐρείπιου Κας Σεφέρη, μαζὶ μὲ τὴν θυγατέρα, τὸν γηρυόδρομον τους καὶ τὸν κ. Γεώργιον Παύλοπουλον, ή δοτοί μὲ ἐτίμους ίδιατέρως, ζητήσασι νὰ μὲ γνωρίσῃ καὶ νὰ μὲ ωρτήσῃ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν οἰκογένεια τοῦ ἀειμνήστου ἀδελφοῦ μου καὶ ίδιατέρα γιὰ τὸν μονάρχικο γιώ του Θωμᾶ, τοῦ δόποιν ἔχει τὴν φωτογραφία, ὡς μοῦ είπε. Ἡ γνωριμία τῆς ἐριτίμου Κνοίας Σεφέρη οἵτες ἔχει ἀπὸ τὸ ἔργον του καὶ τὴν ἐκτίμηση του ἀπὸ τὸν δέιμνηστο σύντογό της, μεγάλο Σεφέρη (Βραβ. Νόμπελ).

Γιὰ τὸ φιλολογικὸν μνημόσυνο, ὡς μοῦ εἴτατε. Θὰ πρέπει νὰ σᾶς δώσω τουλάχιστον μερικὲς αὐτόγραφες ἐπιστολές τους καὶ ὅτι δύναμαι ἀνέκδοτο. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὡς προσπαθήσω γάλτυποριθμὸν πλήν, ἀτυχῶς, ὅταν ἥλθε στὴν Πάτρα, ὁ αἰεμνήστος Νίκος, ὑπὸ δραματικές

συνθῆκες ἀεροπορικῶς ἀπὸ τὸ Μόντρεαλ, ἀριθμοτος ἀπὸ τὴν ἐπάρατο νόσο, προφανῶς γιὰ νὰ πορφύρασῃ νὰ πεθάνῃ ἐδῶ καὶ ταφῆ στὰ ἄγια χώματα τῶν Πατρῶν, δὲν ἐπόφθασε να φέρῃ ὡς ἥτανε φυσικό, τὸ μεγάλο ἀρχεῖο του καὶ διὰ ἐκ τούτου καθίσταται δυσχεχής ἡ σταχυολόγηση στοιχείων ἀνεκδότων, προκειμένου νὰ τὰ χρησιμοποιήσητε γιὰ τὸ ἐν λόγῳ μνημόσυνον.

Ἐπ' ἡ πάση περιπτώσει θὰ ἐργασθῶ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ θ' ἀποτανθῶ πρὸς τοῦτο πρὸς συνεργάτας του εἰς Πόνγον, Ἀθήνας καὶ Θεσσαλονίκην, θέβαιος ὅτι θὰ ἐπιτύχω τὰ ὅσα ζητήσατε, τὸ δόποιν ἀλλωστε ἀποτελοῦν δι' ἐμὲ μιὰ μεγάλη εἰναιαία νάνακουφισθῆ ἡ ψυχὴ του, μὲ τὶς μνήμεις του, σὲ ἔνα ἀγαπητό, ἔγκριτο, ντόπιο περιοδικό.

Ἐπὶ τῇ εἰναιαίᾳ παυσαλῶ νὰ δεχθῆτε τὰ θερμὰ συγχαρητήριά μου γιὰ τὸ ἔχοχο περιοδικό σας, τὸ δόποιν ἀφ' ἐνὸς ἀναπληρώνει μὰ σπουδαία ἔλλειψη στὴν Πάτρα καὶ ἀφ' ἐτέρου δινεῖ τὴν εἰναιαίαν νὰ δείξουν «δείγμα γραφῆς» ἀξιόλογα παλαιά καὶ νέα ταλέντα τῶν γραμματικῶν.

Μὲ ἐπτίμηση

”Οθων Καχτίτσης

Ἡ ΤΔΡΙΑ τιμάει τὸν Νίκο Καχτίτση καὶ ἡ εὐγενεικὴ διάθεση τοῦ ἀδερφοῦ του κ. ”Οθ. Καχτίτση τῆς δίνει μεγάλη χαρά. Πρὸς τὸ παρόν τὸ περιοδικό ἀρκεῖται στὸ νὰ παρουσιάσει λίγες σελίδες ἀπ' τὸν «ΕΞΩΣΤΗ», βασικὰ διαλεγμένες ἀπ' τὸν Βασίλη Αφράνη, ποὺ είχε κατ' ἀρχὴν τὴν σκέψη γιὰ τὴ μελέτη του Καχτίτση— μὲ σύμφωνη τὴ γνώμη τοῦ Αντρέα Μπελεζήνη, τοῦ κριτικοῦ τῆς ΤΔΡΙΑΣ.

Σωκρ. Σκαρτσῆς

Νίκος Σκληρός

Μεγάλη ἡ χαρά μας ποὺ ἀφιερώσατε τὴν πρώτη σελίδα τοῦ ἔξαιρετικοῦ λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ σας στὸ ἀθάνατο δημοτικὸ τραγούδι. Ἡν καὶ δὲν ἔχει σκοτῶν τὴν μελέτην ἀλλὰ τὸ ζωντάνεμα τοῦ δημοτικοῦ τερεγούσ οὐ, εἰς τὰ ἀστικὰ κοσμοπολιτικά λέντρα ὅπου ἔγκαταλείπεται, ἐν τούτοις ἡ μελέτη του ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς διανομένους θὰ συνέβαιλι καὶ στὸ ζωντάνεμα του. Θὰ κατετοπίζετο ἡ νέα γενεὰ ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐκ παραδόσεως κλασικῆς μουσικῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῆς μόνης ποὺ ἐκφράζει τὴν ἐλληνικὴν ψυχήν.

Μέσα ἀπὸ τὰ εἰκοσι χιλιάδες δημοτικά μιας τραγούδια θὰ μπορούσαν οἱ εἰδικοὶ νὰ ξεχωρίσουν κατάλληλα διὰ τοὺς νέους ἐλληνικὰ τραγούδια, ὡστε νὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τὴν ψυχικήν καὶ πνευματικήν αἰχμαλωσίαν τοῦ μιτούζουκοι τῆς Ἀνατολῆς ἡ τῆς τέκνων λόγος.

Ἡ προσπάθεια νὰ ἐξελληνίσουμε τά—μουσικά νειάτα — είναι τὸ πρῶτον πατριωτικὸν και ἀθήκον, κατὰ τὴν ταπεινήν μας γνώμην.

Σᾶς ἀποστέλλομεν τὴν πρώτην μελέτην μας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ — ΔΗΜΟΤΙΚΟ